

KMMI

Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
ЗОБО «Центр підтримки угорської культури»

KMMI HÍRLEVÉL V. évfolyam, 8. (143.) szám. 2014. május 03.

EZ VOLT ÁPRILIS FOLYAMÁN

Fontosabb események, rendezvények

2014. április 8–9. Az UNE Magyar Tannyelvű Humán-Természettudományi Karának diákjai és tanárai tanulmányúton jártak Brüsszelben, ahol többek között az Európai Parlament munkájával ismerkedtek.

2014. április 9. Születésének 90. évfordulója alkalmából tanítványainak és tisztelőinek egy csoportja úgy döntött, hogy felújítják Horváth Anna szobrászművész beregszászi síremlékét. A gránitból tervezett síremlék költségeihez való hozzájárulásként került sor Matl Péter kezdeményezésére egy jótékonyági kiállításra és vásárra Magyarország Ungvári Főkonzulátusán, amelyen kárpátaljai festők 24 alkotása került bemutatásra és értékesítésre. A nagyfokú érdeklődést mutatja, hogy már a kiállítás első napján a képek több mint a fele elkelt.

2014. április 10. A Tekéntetes úr című úz völgyi népmese színházi előadására került sor a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban.

2014. április 11. Költészet napi rendezvényeket szerveztek a magyarlakta települések tanintézeiteiben és könyvtáraiban.

2014. április 11. Az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar tagozatán lassan hagyománnyá vált, hogy a költészet napja alkalmából valamelyik költővé, íróvá érett egykori hallgatójukat kéri fel, mutassa be műveit egy író-olvasó találkozó keretében. Ebben az évben Lengyel Tamás költő, író, műfordító tisztelte meg az egyetemet, aki 1993-ban szerzett filológus, magyar nyelv és irodalom szakos tanári oklevelet. A találkozó kötetlen, tárgyyszerű légkörben zajlott. Lizanec Péter tanszékvezető professzor bemutatta a tanszék legújabb tudományos produkcióját. Lengyel Tamás beszélt életútjáról, felolvasott verseiből, dedikálta legújabb kötetét a tanszék számára. A hallgatók kérdéseikkel fejezték ki érdeklődésüket.

2014. április 11. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszéke (Angol nyelv és irodalom tanszéki csoport) nemzetközi idegennyelv-tanítási és alkalmazott nyelvészeti konferenciát tartott a „Modern irányzatok az idegennyelv-tanításban és az alkalmazott nyelvészetben a 21. században: válaszok a kihívásokra” címmel.

2014. április 11. A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség szervezésében 15. alkalommal rendezték meg Bátyúi Költészeti Napokat. A verseny döntőjében 17 középiskolás vett részt. Ők korábban, a járási szintű versenyeken már eredményesen szerepeltek. Díjazottak: 1. Kovács Péter (Ungvári Drugeth Gimnázium), 2. Ráti Réka (Nagydobronyi Középiskola), 3. Balogh Tímea (Nagydobronyi Református Líceum), 4. Szeles Evelin (Viski Kölcsey Ferenc Középiskola), 5. Vince Viktória (Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskola).

2014. április 11. A Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet Itt Magyarul Is (IMI) mozgalmanak keretén belül a magyar költészet napja alkalmából Verskommandó-akciót szervezett Beregszászban. A Vérke-parti város több pontján zajló verses-irodalmi program ünnepélyes megnyitójára a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (KMF) előtti téren került sor.

2014. április 12. Az Ungvári Dayka Gábor Középiskolában megalakult a Panoráma Világklub ungvári társklubja.

2014. április 16. A Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszék mellett működő Rákóczi Ferenc Tudományos Társaság szervezésében élő történelemóra keretében emlékeztek az Ungvári Nemzeti Egyetemen a felvidéki magyarság kitelepítésének évfordulójára. Elsőként Dr. Kiss Éva professzor, tanszékvezető emlékezett az 1946-os eseményekre, majd Simon Rita (2. évfolyam) és Dolinai Zsuzsanna (4. évfolyam) történészhallgatók tartottak képes beszámolót a felvidéki magyarság kálváriájának előzményeiről, a lakosságcsere menetéről és annak mai napig kiható következményeiről.

2014. április 16. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán holokauszt-emléknapot tartottak, amelynek keretében a tanintézet diákjai és az érdeklődők rendhagyó történelemórán ismerhették meg a kárpátaljai zsidóság 1944. évi tragédiáját és a zsidóságnak a régió történelmében betöltött szerepét. Az intézményben Emberségről példát... címmel Raoul Wallenbergről készült poszterekből nyílt kiállítás.

2014. április 16-25. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Kárpátaljai Magyar Zsidók Egyesületével együttműködve a Magyar holokauszt emlékévé – 2014 Kárpátalján címmel Beregszászban, Ungváron, Munkácson, Nagyszőlősen, Tiszabökényben, Péterfalván több civil szervezettel közösen a kárpátaljai zsidóság gettókba zárása és elhurcolása 70. évfordulója kapcsán megemlékezéseket szervezett.

2014. április 16. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) a Kárpátaljai Magyar Zsidók Egyesületével (KMZSE) együttműködve a Magyar holokauszt emlékévé – 2014 Kárpátalján címmel a kárpátaljai zsidóság gettókba zárásának és deportálásának 70. évfordulója kapcsán tartott emlékkonferenciát Beregszászban. A városi művelődési ház, az egykori nagyzsina góga falán elhelyezett holokauszt-emléktáblánál Zubánics László, a KMMI elnöke köszöntötte az egybegyűlteket. A korabeli eseményeket Dupka György, a MÉKK elnöke, Huber Béla, a KMZSE elnöke és Bozsik Béla beregszászi konzul elevenítette fel. A szónokok emlékeztettek arra, hogy 1944 tavaszán az akkor 19 ezres Beregszászról 5800, a város környékéről pedig további 5 ezer zsidó lakost hurcoltak haláltáborokba.

Az Európa-Magyar Házban rendezett emlékkonferencia megnyitásaként hat szál gyertyát gyújtottak a 6 millió elhurcolt zsidó emlékére, majd imádkoztak az áldozatok lelki üdvéért. Túlélők, hozzátartozók emlékeztek meg az odaveszettekről. Az eseményen számos előadásra került sor. A tudományos konferencián elhangzott, hogy – ukrán levéltári források szerint – a mai Kárpátalja területén 1944 tavaszán 12 gettó működött, amelyekbe 112 500 zsidót deportáltak. Az elhurcoltak közül 104 177-en meghaltak a lágerekben, és az életben maradtak közül alig 7 ezren tértek vissza szülőföldjükre.

A kárpátaljai zsidóság jelenlegi helyzetét ismertető előadásában Huber Béla, a KMZSE elnöke elmondta, hogy a magyar ajkú zsidók száma Kárpátalján mostanra 80 fő alá csökkent, és a közösségnek gyakorlatilag megszűnt az utánpótlása, mert a fiatalok elhagyják az országot. Úgy vélte, hogy amennyiben nem következik be pozitív változás, két-három évtized múlva nem lesz magyar zsidó az ukrainai megyében. Zubánics László dokumentumok és visszaemlékezések alapján a zsidóság Felső-Tisza-vidéki elhurcolásáról, Sepa János, a Beregvidéki Múzeum igazgatója az intézmény anyagai alapján a beregszászi és Bereg-vidéki zsidóság gettókba zárásáról és deportálásáról tartott tájékoztatót. Dupka György, a MÉKK elnöke a zsidó holokauszt és szovjet zsidóüldözés kárpátaljai vonatkozásairól szólt, míg Alekszej Korszun azon zsidó fiatalok sorsáról, akik a náci üldözés elől a Szovjetunióba menekültek. A rendezvényen Marcsák Gergely megzenésített verseket énekelt, Lőrincz P. Gabriella irodalmár Radnóti Miklós költeményeiből adott elő válogatást. Az emlékkonferencia résztvevői Robert Capa világhírű fotóművész munkáiból álló vándorkiállítást, valamint könyvkiállítást és filmvetítést is megtekinthettek.

2014. április 22. A Tiszaháti Tájmuzeumban locsolókedden idén is megrendezésre került a Hagyományörző Húsvéti Ünnepszék. A gazdag folklórprogramok mellett kellemes kikapcsolódást nyújtottak a múltidéző népi játékok, melyek a húsvét köré csoportosultak. Nemcsak a tojásgurítás, de a szép hímes tojások készítése is felcsigázta az érdeklődést – elsősorban a gyerekek körében. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával megvalósuló rendezvényre a legkisebbeken kívül szeretettel invitáltak minden érdeklődőt. Sor került a húsvéti hagyományok felidézésére, illetve közelebbről is meg lehetett ismerkedni a jellegzetes tiszaháti szokásokkal.

2014. április 23. Rendhagyó történelmi és irodalmi óra keretében emlékeztek a holokauszt 70. évfordulójára az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Karán. Spenik Sándor dékán nyitó gondolatait követően Robert Capa világhírű fotóművész vándorkiállítását Balogh Dénes Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja nyitotta meg. A kárpátaljai holokausztról Zubánics László, Dupka György és Csordás László tartott előadást. Az ungvári izraelita temetőben gyertyagyújtással emlékeztek a városból elhurcolt 14 ezer ungvári zsidóról.

2014. április 24. A Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzse magyar tagozatán rendhagyó irodalom- és történelemórán emlékeztek a holokauszt 70. évfordulójáról. A megemlékezésen felszólaltak: Balogh Dénes, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja, Zubánics László történész, Csordás László irodalmár, Dupka György helytörténész. A diákok egy rövid irodalmi összeállítással tisztelegtek Radnóti Miklós emléke előtt. A megemlékezés keretében került megnyitásra Robert Capa világhírű fotóművész vándorkiállítás.

1914. április 25. Nagyszőlősen a városi könyvtárban emlékeztek az Ugocsából elhurcolt zsidók kálváriájáról. A tanácskozáson Mánya István, Magyarország beregszászi konzulátusának konzulja, Dupka György és Grigora Éva emlékeztek meg a zsidóság gettókba zárásáról, illetve deportálásának körülményeiről. Döntés született arról, hogy a konferenciák során elhangzott előadások, illetve az időközben előkerült kordokumentumok egy emlékkönyvben látnak majd napvilágot. A megemlékezés végén került sor Robert Capa világhírű fotóművész vándorkiállításának megnyitójára.

2014. április 25. Dupka György, a MÉKK elnöke és Tiszabökény díszpolgára kezdeményezésére szülőfalujában, a Mártírok Parkjában a 72 deportált zsidó polgártársnak emlékjelet állíttatott, amelynek leleplezésében közreműködött Nagy Igác, Magyarország beregszászi konzulátusának konzulja, Weisz Miklós, a Kárpátaljai Magyar Zsidósövetség Nagyszőlősi Járási elnöke, az ugocsai hitközség vezetője, Páva István, a Péterfalvai Önkormányzat tagja, a MÉKK Ugocsa-vidéki elnöke és a helyi magyar értelmiség képviselői. A résztvevők gyertyát gyújtottak a tiszabökényi elhurcolt zsidók emlékére.

2014. április 25. Péterfalvai könyvtár olvasótermében holokauszt emlékűnnepség zajlott le a tiszaháti program keretében. A díszvendégeket Pallagi Ágnes könyvtáros üdvözölte. A rendezvényen előadást tartott Csordás László irodalmár, Weisz Miklós, a zsidósövetség és hitközség ugocsai elnöke, Grigora Éva, a járási hivatal kulturális osztályának szakreferense, Nagy Ignác, Magyarország beregszászi konzulátusának konzulja és Dupka György. A rendezvényen közreműködött: Minya Tamás a helyi művészeti iskola diákja, aki elszavalta Radnóti Miklós: Sem emlék, sem varázslat c. verset, majd hegedűn előadta Vivaldi Á-mol koncert 1. részét, John Williams J. Town egyik hegedűre írt művét. Az előadások után a Kokas Banda előadta Schindler Listája c. film egyik zenei részletét, zsidó és magyar népdalcsoportot. Végezetül a résztvevők megtekintették Robert Capa/Friedman Endre fotóművész vándorkiállítását.

2014. április 25. Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület szervezésében a Szatmár Megyei Múzeumban került sor a „Társadalmi megmozdulások a Felső-Tiszavidéken a Dózsa György-féle parasztfelkeléstől a jobbagyfelszabadulásig” című tanácskozássra,

amellyel a szervezők a Dózsa-féle parasztlázadás 500. évfordulójára emlékeztek. A konferencián két előadás is foglalkozott szűkebb pátriánkkal: Zubánics László "A Dózsa-féle parasztlázadás a mai Kárpátalja területén" címmel szólt a korabeli eseményekről, míg Balogh Béla nyugalmazott nagybányai levéltáros "A Dózsa György vezette parasztfelkelés ugoicsai és máramarosi kötődései" című értekezését hallgatták meg az érdeklődők.

2014. április 25. A Tekéntetes úr című új völgyi népmese színházi előadására került sor a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban.

2014. április 26. A szatmári béke megkötésének 303. évfordulójára emlékeztek a majtényi síkon. A 25. alkalommal megszervezett ünnepségen Winkler Gyula EP-képviselő mondott beszédet: „Változások idejét éli Európa, ahol az erdélyi, illetve a Kárpát-medencei magyar érdeket csakis akkor tudjuk érvényesíteni, ha nem engedjük el egymás kezét, ha egységesen lépünk fel. Kiemelten fontos az erdélyi magyar képviselet Brüsszelben, hogy legyen, aki harcol a nemzet érdekeiért, hogy ne veszítsünk több csatát a 21. században”. Ünnepi beszédet mondott R. Várkonyi Ágnes akadémikus, a Rákóczi-kor egyik legnagyobb kutatója, Kárpátalja magyarságának üdvözlését pedig Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke tolmácsolta a jelenlévőknek, aki beszédében kifejtette, hogy bár a XX. század viharai ugyan szétszaggatták a Felső-Tisza-vidék történelmileg ezer szállal összeszőtt szövetét, a magyar történelmi mitológia szálai, így Verecke, Munkács, Tiszabecs, vagy éppen Nagymajtény összekötik a térség magyarságát.

2014. március 26. A beregszászi Európa-Magyar Házban ötödször került sor a múlt év elején megjelent Szárnypróba című, pályakezdő fiatalok írásait tartalmazó antológia szerzőinek és az azóta jelentkező alkotóknak a találkozójára, amelyen a résztvevők kezdeményezték a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) megalakítását.

2014. április 27. A munkácsi járási Szernye községben került megrendezésre a VI. Kárpátaljai Vőfélytalálkozó, amelyen nyolc kárpátaljai, két magyarországi és két felvidéki vőfély mutatta be tudományát.

2014. április 27. Kárpátaljai Református Énekkarok XIII. Találkozójára került sor Ungváron.

2014. április folyamán. Költészetnap rendezvényeket, író-olvasó találkozókat, könyv- és Együtt-bemutatókat, képzőművészeti kiállításokat tartottak

Összeállította: *Dupka György és Zubánics László*

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Közgyűteményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutatási programok koordinálása, a KMMI-füzetek kiadása. Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás, könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika kiadása. Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés. Ön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa. A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét.